

UNIVERSITATEA „OVIDIUS” DIN CONSTANȚA
ȘCOALA DOCTORALĂ DE ȘTIINȚE UMANISTE
DOMENIUL: FILOLOGIE

REZUMATUL TEZEI DE DOCTORAT

***EXPRIMAREA INTENSITĂȚII
MAXIME/MINIME ÎN ROMÂNĂ ȘI
SPANIOLĂ. O ABORDARE
CONTRASTIV-TIPOLOGICĂ***

COORDONATOR ȘTIINȚIFIC:
PROF. UNIV. DR. PETRE GHEORGHE BÂRLEA

STUDENT-DOCTORAND:
BUTISEACĂ VIOLETA-GEORGIANA

CONSTANȚA, 2022

CUPRINS

CUPRINS

SIGLE ȘI ABREVIERI

INTRODUCERE

1. Motivație
2. Stadiul cercetărilor
3. Materialul de lucru
4. Metodele de lucru
5. Precizări terminologice

CAPITOLUL I

CADRUL TEORETIC GENERAL

1.1. Considerații preliminare

- 1.1.1. Statutul categoriei „intensității”
- 1.1.2. Importanța factorului psihologic în analiza „intensității”
- 1.1.3. Premisele logico-semantică ale „intensității”
- 1.1.4. „Intensitatea”: între referențialitate și expresivitate

1.2. Perspectiva diacronică în analiza categoriei „intensității”

- 1.2.1. Continuitate și discontinuitate în sistemul limbilor romanice
- 1.2.2. Categoria intensității în limba latină
- 1.2.3. Gradele de comparație
 - 1.2.3.1. *Latina vulgară*
 - 1.2.3.2. *Comparativul și superlativul în latina vulgară*
- 1.2.4. Tranziția de la latinitate la romanitate
 - 1.2.4.1. *Latina hispanică*
 - 1.2.4.1.1. *Limba spaniolă în secolele al IX-lea – al XI-lea*
 - 1.2.4.1.2. *Evoluția limbii spaniole în secolele al XII-lea – al XV-lea*
 - 1.2.4.1.3. *Limba spaniolă în Secolul de Aur (Siglo de Oro)*
 - 1.2.4.1.4. *Catalana*
 - 1.2.4.2. *Latina orientală*
 - 1.2.4.2.1. *Originea limbii române*
 - 1.2.4.2.2. *Latina dunăreană*
 - 1.2.4.2.3. *Dacoromâna comună*
 - 1.2.4.2.4. *Evoluția categoriei intensității în româna comună*

1.3. Superlativul și elativul

1.4. Categoria „intensității” și a „comparației”

1.5. Intensitatea lingvistică din perspectivă modernă – o abordare generativă

1.6. Tipuri de intensitate lingvistică

1.7. Planurile „intensității”

1.8. Clase morfologice gradabile

1.8.1. Adjectivul

1.8.2. Adverbul

1.8.3. Substantivul

1.8.4. Verbul

1.9. Intensificatorii

1.10. Concluzii

CAPITOLUL AL II-LEA

OPERATORII LEXICALI DE EXPRIMARE A INTENSITĂȚII MAXIME / MINIME ÎN ROMÂNĂ ȘI ÎN SPANIOLĂ

2.1. Aspecte generale

2.2. Nivelul lexical de redare a intensității maxime / minime

2.2.1. Prefixarea

2.2.1.1. *Prefixe sau „prefixoide”*

2.2.1.2. *Statutul prefixelor cu valoare intensivă*

2.2.1.3. *Prefixe intensificatoare*

2.2.2. Sufixarea

2.2.3. Forme de intensificare lexicalizate /

2.2.3.1. *Adjective / adverb*

2.2.3.2. *Verbe și locuțiuni verbale*

2.3. Concluzii cu privire la mijloacele lexico-semantice de exprimare a intensității /

CAPITOLUL AL III-LEA

PROCEDEE MORFOSINTACTICE DE REDARE A INTENSITĂȚII MAXIME/MINIME

3.1. Gramaticalizarea

3.2. Mijloace prototipice de redare a intensității maxime / minime

3.3. Forme expresive de codare a intensității maxime/minime

3.3.1. Tipare de construcție stabile în limbă

3.3.1.1. *Adverb / locuțiune adverbială + adjectiv / adverb*

3.3.1.2. *Tiparul consecutiv*

3.3.1.3. *Tiparul Comparativ*

3.3.1.4. *„Cât de” / „ce”; „que” + adjectiv / adverb/substantiv*

3.3.1.5. *Substantiv + Locuțiune Adjectivală*

3.3.1.6. *Verb + Locuțiune Adverbială*

3.3.1.7. *Tiparul Iterativ /*

3.3.1.8. *Adjectiv + substantiv (adverbializat)*

3.3.1.9. *Substantiv + Substantiv*

3.3.1.10. *Substantiv + Adjectiv*

3.3.2. Construcții ocazionale

3.4. Concluzii cu privire la mijloacele morfosintactice de exprimare a intensității maxime/minime

CAPITOLUL AL IV-LEA

MIJLOACE STILISTICE DE EXPRIMARE A INTENSITĂȚII MAXIME/MINIME

4.1. Mărci ale oralității în comunicarea pe internet

4.2. Dicotomia oral-scris în codarea intensității maxime/minime marcate afectiv

4.2.1. Procedee fonetice și grafice

4.2.2. Procedee lexicale

4.2.2.1. *Derivatele stilistice*

4.2.2.2. *Argoul*

4.2.2.3. *Expresii și locuțiuni cu sens superlativ marcate stilistic*

4.2.3. Procedee morfosintactice

4.2.4. Alte mijloace stilistice de redare a intensității maxime/minime

4.2.4.1. *Enunțurile asertive exclamative*

4.2.4.2. *Schimbarea topicii*

4.2.4.3. *Enunțurile consecutive*

4.2.4.4. *Repetiția*

4.3. Denotație și conotație

4.3.1. Semnificația și sensul

4.3.2. Uzul denotativ și uzul conotativ al structurilor intensive

4.3.3. Subiectivitate și afectivitate

4.3.4. Tropii

4.3.4.1. *Metafora*

4.3.4.2. *Hiperbola*

4.3.4.3. *Oximoronul*

4.3.4.4. *Comparația*

4.3.4.5. *Epitetul*

4.4. Concluzii cu privire la analiza stilistică a mijloacelor de exprimare a intensității maxime / minime

CONCLUZII GENERALE

BIBLIOGRAFIE

Referințe

Dicționare

CUVINTE-CHEIE

Intensitate, maxim/minim, grade de comparație, superlativ absolut, sincronie, diacronie, comunicare mediată electronic, blog, prefixare, sufixare, forme lexicalizate, gramaticalizare, emfază, uz denotativ, uz conotativ.

REZUMAT

1. Premise și obiective

Lucrarea de față își propune o prezentare comparativă a mijloacelor de exprimare a intensității în limba română și în spaniolă din perspectivă preponderent sincronică, fără să neglijăm importanța studiului diacronic al faptelor de limbă și precizările de ordin etimologic, acolo unde se impun. Am ales să discutăm *numai un aspect din complexul act al evaluării*, mai exact, *modalitățile de redare a intensității maxime și minime*, datorită complexității fenomenului, care își lărgeste constant formele de codificare lingvistică.

Obiectivul principal al cercetării a fost de a evidenția modul în care o categorie logico-gramaticală oarecare implică întreaga structură a unei limbi, prin valorificarea resurselor fonetice, lexicale, morfologice și pragmatico-stilistice ale sistemului lingvistic în toată desfășurarea sa.

Datele oferite de analiza situației din cele două idiomuri reflectă în mod convingător, credem noi, relația dintre general și particular, dintre universalile limbii și gândirii, pe de o parte, și „geniul intern” al fiecărei limbi (cf. Wilhelm von Humboldt), pe de altă parte.

Demersul nostru a vizat de-construcția și re-construcția sintagmelor care exprimă intensitatea extremă în română și în spaniolă pentru a scoate în relief esența comună a fenomenului lingvistic studiat și disponibilitățile specifice fiecărui idiom, sub aspectul valorificării resurselor compensatorii și al creativității fiecărei comunități de vorbitori.

Lucrarea urmărește, în egală măsură, dinamica generală a limbii, întrucât, în perioada actuală, interacțiunea verbală tinde să lase un teren din ce în ce mai larg comunicării mediate electronic. Lumea din spatele ecranului, un artefact al universului cotidian, dezvăluie un *eu* emfatic, care transferă în lumea virtuală dorința crescândă de a se confesa, de a-și promova personalitatea sau de a-și prezenta viața de zi cu zi. În cazul blogurilor, de unde au fost excerptate exemplele care vor fi supuse analizei, se acordă credit doar autenticității trăirii, iar forma de manifestare lingvistică încearcă să decupeze fragmente din realitate într-o manieră vie, lipsită de orice artificiu compozițional.

Am ales perspectiva comparativă din motive subiective, care pot fi rezumate la interesul personal față de mecanismele de funcționare a unei limbi extrem de melodioase, de pitorești, privite în raport cu limba nativă.

2. Suportul teoretic

Studiile consacrate intensității sunt foarte numeroase atât la noi, cât și în lingvistica de peste hotare. Desigur, multe dintre ele discută intensitatea maximă și minimă în cadrul „gradelor de comparație”, în secțiunea dedicată „superlativului absolut”. În ultimele decenii însă, accentul cade asupra receptării „intensității” văzută ca o categorie distinctă, de mare complexitate, care reunește, din punct de vedere lingvistic, mijloace nenumărate de expresie, ca efect al multiplexelor „sinapse” realizate de vorbitor în plan psihologic.

Un deschizător de drumuri în acest sens este lingvistul Georges Gougenheim, care propune pentru prima dată o delimitare între „grade de comparație” și „grade de intensitate”, în lucrarea *Système grammatical de la langue française*¹. Cercetătorul acordă întâietate semanticii structurilor, deși nu prezintă criterii clare de definire conceptuală. În lingvistica românească, o contribuție deosebită în stabilirea marginilor celor două categorii o au Iorgu Iordan și Vladimir Robu. În *Limba română contemporană* (1978), aceștia au în vedere o reorganizare a sistemului tradițional al „comparației”, în funcție de considerente sintactice. Mult mai detaliat sunt reluate discuțiile în tratatele românești de gramatică descriptivă, GALR (2005/2010) și GBLR (2010/2016).

Meritul unui studiu ce include o viziune globală asupra „intensității”, mizând în primul rând pe semantica structurilor, îi revine lui Patrick Charaudeau, cf. *Grammaire du sens et de l'expression*, apărută în 1992. Gramaticianul francez resupune analizei categoriile descrise de gramatica tradițională și prezintă „intensitatea” ca pe un concept distinct, cu numeroase mijloace de expresie la nivel lingvistic.

La nivel sronic, o contribuție deosebită în descrierea „intensității” o au și gramaticile academice spaniole: *Gramática descriptiva de la Lengua Española*, coordonată de Ignacio Bosque și Violeta Demonte, în 3 volume, apărute în 1999; *Nueva gramática de la lengua española*, coordonată de Ignacio Bosque, din 2009.

Articolele dedicate în mod punctual intensității sunt, de asemenea, numeroase și redau, de cele mai multe ori, un aspect particular al categoriei. Se cuvine să menționăm câteva dintre acestea, care au adus un plus semnificativ în documentarea pentru lucrarea noastră: José Manuel González Calvo, 1984, „Sobre la expresión de lo «superlativo» en español (I)”; Raluca Ionescu 2004, „Valori superlative ale prefixoidelor în limba română actuală”; articolele Silviei Krieb-Stoian din 2004, respectiv 2009 – „Operatori ai intensității maxime în româna actuală”,

¹ Georges Gougenheim, 1963.

„Aproximarea cantitativă non-numerică. Expresii ale cantității mari în limba română” și lista nu se oprește aici.

Foarte importante au fost și notele integrate în lucrări de bază, ce oferă explicații importante privitoare la originea cuvintelor, la construcții similare, la uzul unor forme etc. De exemplu, în lucrarea lui Werner Beinhauer, o notă explică originea sufixului augmentativ *-ón*, ceea ce ne-a facilitat procesul de analiză pe anumite forme ale corpusului nostru de lucru (vezi Werner Beinhauer, 1968, p. 228).

Față de toți aceștia, noi am propus o analiză comparativă a modalităților de redare a intensității maxime și minime în două limbi înrudite genealogic, care, din câte știm, nu au făcut obiectul unei lucrări de amploare sub acest aspect punctual.

3. Metodele de lucru

Alegerea metodelor de lucru a fost determinată de specificul și de obiectivele generale ale lucrării noastre, evident. Având în vedere faptul că este vorba, în cea mai mare parte, despre o lucrare de analiză, am folosit preponderent metoda descriptivă, sistematică și, pe cât ne-a fost posibil, riguroasă.

De asemenea, unde a fost cazul, analiza etimologică a completat descrierea faptelor de limbă, întrucât, pentru a explica fenomene din prezent, cum ar fi preferințele vorbitorilor de a utiliza cu precădere o anumită structură în defavoarea alteia, se impunea să reconstituim „rădăcinile” și evoluția respectivelor forme. Totodată, în acest fel, pot fi explicate și diferențele existente între două limbi înrudite, dar care s-au dezvoltat în condiții socio-culturale diferite, cu influențe externe distincte (de exemplu, influența arabă – pentru spaniolă, respectiv, influența slavă – pentru română).

Nu în ultimul rând, având în vedere că realizăm o analiză comparativă a două limbi moderne, vom folosi metoda contrastiv-tipologică, pentru a identifica particularitățile structurale ale fiecărui idiom și, în contrapondere, universalitățile limbii.

4. Corpusul de lucru

Pentru realizarea corpusului de lucru, am utilizat material exclusiv electronic, mai exact, exemple preluate de pe bloguri românești și spaniole. Am folosit atât articole apărute pe bloguri cu un caracter general, cât și exemple excerptate din cele care se adresează unui anumit tip de cititori (grupuri cu profil gastronomic, de călătorie, bloguri adresate mamelor, discuții despre relațiile sociale, cu tentă psihologică etc.).

Alegerea textelor s-a realizat prin excluderea extremelor: pe de o parte, am lăsat deoparte blogurile cu conținut obscen sau extrem de monoton, iar pe de altă parte, am accesat doar sporadic blogurile cu profil strict cultural și conținut normat. Am considerat că limba vie, autentică, actuală se utilizează în grupurile formate de oameni cu o oarecare cultură generală, reprezentând un segment de mijloc între extremele menționate.

Desigur, având în vedere blogosfera românească și spaniolă la nivel general, nu am putut realiza o cercetare exhaustivă care să acopere întreaga tematică expusă în scrierile pe internet. Am selectat peste 800 de exemple care atestă originalitatea *bloggerilor*, apetența pentru emfază, dorința de impunere în fața partenerilor de dezbatere, dar și dinamica limbii în mediul online.

5. Structura și conținutul lucrării

Lucrarea noastră este structurată în patru capitole care analizează mijloacele de exprimare a intensității din perspectivă lexicală, morfosintactică și stilistică, fără să neglijăm, acolo unde a fost cazul analiza etimologică, semantică și discursivă.

Primul capitol tratează, după cum sugerează și titlul, *Cadrul teoretic general*, aspectele de ordin general, conceptual, care constituie obiectul lucrării de față. Astfel, o atenție deosebită se acordă domeniului de referință a „intensității”, pentru a stabili dacă reprezintă o categorie noțională în sine. Variațiile de intensitate dintre o extremă negativă și una pozitivă surprind „decalajul” față de norma socio-lingvistică, cu implicații profunde în plan cantitativ și calitativ.

Perspectiva diacronică dezvăluie caracterul evolutiv al categoriei și ne îndeamnă să nu punem semnul egalității între „intensitate” și „comparație”.

În capitolul al doilea, *Operatorii lexicali de exprimare a intensității maxime/minime în română și în spaniolă*, ne oprim asupra principalelor mijloace lexicale de marcarea intensității extreme în română și în spaniolă, pe baza analizei descriptive și contrastiv-tipologice a structurilor în discuție. În cadrul nivelului lexical includem atât mijloacele derivate (prefixarea/sufixarea), cât și formele de gradare lexicalizate (ex. *oribil*), care sunt foarte productive în ambele limbi.

Capitolul al treilea, *Procedee morfosintactice de redare a intensității maxime/minime*, este dedicat modalităților gramaticale de exprimare a intensității. Sunt analizate formele prototipice de codificare a valorilor maxime/minime, dar și stadiul actual de gramaticalizare a intensificatorilor. De asemenea, are în vedere delimitarea principalelor tipare de construcție folosite pentru a reda variațiile intensive, în funcție de

criteriul stabilității în limbă. Astfel, am putut realiza o distincție importantă între structuri bine fixate în sistemul limbii și construcții ocazionale.

În ultimul capitol, *Mijloace stilistice de exprimare a intensității maxime/minime*, ne canalizăm atenția asupra particularităților stilistice ale categoriei „intensității”, respectiv asupra repercusiunilor, în plan lingvistic, ale unui discurs care mizează pe subiectivitate, emfază și autenticitate. Am urmărit în ce măsură este abolită dicotomia oral/scriș în comunicarea mediată electronic. De asemenea, am analizat contextele în care structurile intensității extreme sunt folosite cu valori denotative și îmbinările complexe, care dezvoltă numeroase conotații.

6. Concluzii generale

- „Intensitatea” reprezintă o categorie logico-semantică distinctă, al cărei statut a fost determinat atât în funcție de criterii lingvistice, cât și de considerente extralingvistice (de natură psihologică, logică etc.). Conceptul denumește un fenomen adaptat întru totul unei înclinații firești a spiritului uman: evaluarea la care supunem în permanență tot ce se află în sfera noastră de percepție – obiecte, ființe, stări, procese, propria noastră persoană etc. Tradițional, diferența de intensitate este redată prin „gradele de comparație”, în sfera căroră se include, în mod nejustificat, și superlativul absolut. Faptele analizate de noi au demonstrat însă, cu argumente lingvistice, că acesta nu este expresia unei comparații propriu-zise, ci a unei raportări implicite la un standard social sau individual determinat. Sintagma „grade de intensitate”, propusă în studiile moderne, surprinde mult mai exact realitatea extralingvistică, iar realizările sale extreme, „intensitatea maximă” (rom. *foarte interesant*; sp. *muy interesante*) și „minimă” (rom. *foarte puțin interesant*; sp. *muy poco interesante*) acoperă aria așa-numitului „superlativ absolut”.

- În ceea ce privește clasele morfologice care acceptă operatori intensivi, lucrările cu o abordare tradițională iau în considerare doar adjectivul, în cadrul grupului nominal (GN), respectiv adverbul, în cadrul grupului verbal (GV), însă, după cum am văzut, categoria „intensității” vizează în egală măsură și alte clase de cuvinte, cum ar fi substantivul (rom. *megaconcert*; sp. *megaconcierto*) sau verbul (rom. *a supraabunda*; sp. *superabundar*).

- Studiul nostru a urmărit, cu precădere, trei niveluri de analiză a mijloacelor de expresie a intensității maxime și minime în cele două limbi: lexical, morfosintactic și stilistic. Fiecare dintre acestea a evidențiat aspecte importante în ceea ce privește formele de manifestare a intensității maxime/minime în idiomurile supuse analizei, pe care le vom prezenta separat.

- Nivelul lexical arată cel mai bine schimbările survenite în sistemul limbii, determinate, pe de o parte, de necesitatea vorbitorului de a denumi realități lingvistice noi, iar pe de altă

parte, de nevoile sale individuale, psihologice sau sociale. Procedeele de codificare intensivă sunt similare în cele două limbi, cu excepția sufixării, mult mai productivă în spaniolă. În ceea ce privește statutul prefixelor, natura lor concisă și forța expresivă justifică opțiunea *bloggerului* de a le utiliza în contexte mereu noi, în ambele idiomuri. Tabelele sinoptice care includ repartizarea prefixelor în cele două limbi oferă o viziune globală asupra fenomenului.

Sufixarea, un mijloc selectat cu regularitate de vorbitorul spaniol, pentru a reda diferența de intensitate este, în schimb, slab reprezentat în română. Deși derivarea cu sufixe ocupă un loc privilegiat între modalitățile de îmbogățire a vocabularului limbii noastre, uzul sufixelor diminutive sau augmentative nu poate fi asociat direct mijloacelor de redare a intensității maxime/minime. O excepție o constituie sufixul *-isim*, care, la rândul lui, este rar întâlnit în comunicarea *online*.

Cât despre structurile intensive lexicalizate, numărul lor tot mai mare arată disponibilitatea permanentă a celor două sisteme lingvistice de a revitaliza inventarul de forme.

- În capitolul dedicat modalităților gramaticale de exprimare a intensității maxime/minime am analizat formele prototipice de codare a valorilor maxime, dar și stadiul actual de gramaticalizare a intensificatorilor. Descrierea fenomenului din perspectivă diacronică nu a exclus analiza sincronă, ci, din contră, a completat-o. Au fost delimitate principalele tipare de construcție folosite pentru a reda variațiile intensive, în funcție de criteriul stabilității în limbă. Astfel, am putut realiza o distincție importantă între structuri bine fixate în sistemul limbii și construcții ocazionale. În fiecare dintre cele două idiomuri romanice există cel puțin un mijloc prototipic de marcare a intensității maxime/minime. În limba română, intensitatea maximă este redată prin operatorul canonic *foarte*, care și-a pierdut treptat independența semantică și gramaticală, asemenea intensificatorului *muy* din spaniolă. În limbajul colocvial, apar ca intensificatori și rom. *tare*, respectiv sp. *bien*, care au parcurs doar parțial etapele procesului de gramaticalizare. Pentru a surprinde excesul, româna îl folosește pe *prea*, în timp ce spaniola îl valorifică pe *demasiado*.

Referitor la tiparele create la nivelul celor două limbi analizate, delimitarea lor s-a dovedit anevoioasă, din cauza unui număr foarte variat de structuri. Construcțiile stabile sunt, în general, comune celor două idiomuri, în timp ce structurile ocazionale, care, de multe ori, dispar din limbă odată cu pierderea relativă a capacității lor de expresivitate, reprezintă „trăsătura distinctivă”.

- În ceea ce privește stilistica formelor intensive, analiza detaliată dezvăluie fenomene generale, valabile pentru ambele idiomuri, cum ar fi estomparea granițelor oral-scris.

Comunicarea orală se transferă în mediul virtual, în contextul unei conexiuni interumane directe slăbite. Discursul *bloggerilor* selectează fapte specifice limbii vorbite, pe care le transformă, prin uzul lor în scris, în mod voluntar sau involuntar, în mărci ale oralității. Textele se remarcă prin uzul frecvent al formelor cu potențial expresiv ridicat, dar și prin prezența formelor argotice, familiare, incompatibile cu forma scrisă, îngrijită a limbii. *Bloggerul* recurge frecvent la procedee morfologice, sintactice specifice uzului colocvial, dintre care mai uzuale sunt construcțiile adverbiale, enunțurile exclamative, consecutive, pentru a-și enfatiza discursul, implicit, pentru a convinge cititorii de autenticitatea faptelor, trăirilor descrise etc.

În cazul mijloacelor de redare stilistică a intensității maxime/minime, sunt comune uzurile metaforice, hiperbolice sau oximoronice, ca mărci ale afectivității vorbitorului și ale nevoii sale de a-și personaliza discursul.

- Premisele de la care am plecat ni s-au confirmat de-a lungul întregii analize. În primul rând, s-a dovedit că exprimarea intensității reflectă foarte bine evoluția rapidă și consistentă a formelor lingvistice, în consonanță cu evoluția gândirii și a organizării vieții sociale. În al doilea rând, *grosso modo*, cele două limbi au modalități similare de exprimare a intensității, ceea ce atestă existența *universaliilor lingvistice*, în cadrul unor sisteme diferite. Totodată, fiecare procedeu analizat în detaliu a scos în evidență și particularități ale fiecărui idiom (de exemplu, disponibilitatea spaniolei mai mare de a crea forme noi prin sufixare).

În al treilea rând, ni s-a confirmat faptul că relaționarea verbală prin mijloacele IT este un bun revelator pentru stadiul în care se află evoluția unei limbi vii, naturale. Prin utilizarea frecventă, susținută a disponibilităților limbii materne într-o formă sintetică, în care se valorifică din plin elementele limbii literare standard, dar și cele populare, arhaice, vernaculare, neologice, savante, elementele denotative combinate cu cele pragmatico-stilistice etc., grupurile masive din clasa de mijloc a vorbitorilor din fiecare limbă modernă (româna și spaniola, în cazul nostru) funcționează ca un „barometru” sensibil al istoriei vii a limbilor.

Intensitatea maximă și minimă codifică, la nivel lingvistic, extremele unei trăiri, unei situații, unei necesități materiale sau spirituale etc., așa cum sunt ele percepute în acel moment de vorbitor. Tocmai de aceea studiul asupra formelor pe care le îmbracă dau măsura capacității limbilor de a exprima nuanțele cele mai fine ale cugetării și simțirii umane.

7. Bibliografie selectivă

ALARCOS LLORACH, Emilio, 2000, *Gramática de la lengua española*, Madrid: Espasa Calpe.

ALBELDA MARCO, Marta, 2005, *La intensificación en el español coloquial*, Tesis doctoral, Valencia: Universidad de Valencia.

(<https://www.asice.se/index.php/tym/article/view/65/105>)

ALBELDA MARCO, Marta, 2007, *La intensificación como categoría pragmática: revisión y propuesta*, Frankfurt am Main: Peter Lang.

ALVAR, Manuel; POTTIER, Bernard, *Morfología histórica del español*, primera edición, Madrid: Editorial Gredos.

AMZA, Raluca, 2009, „Aspecte fatice în comunicarea mediată de computer”, in: Rodica Zafiu (coord.) *Limba română: teme actuale. Actele celui de-al 8-lea Colocviu al Catedrei de Limba Română*, 5-6 decembrie 2008, București: Editura Universității din București, pp. 201-208.

ANSCOMBRE, Jean-Claude; TAMBA, Irène, 2013, „Autour du concept d'intensification”, in: *Langue française*, n°. 177, Paris: Larousse, pp. 3-8.

ARJONA, Marina, 1991, „El adverbio «muy» y otros intensificadores”, in: *Estudios sintácticos sobre el habla popular mexicana*, Mexico: UNAM, pp. 65-84.

BALLY, Charles, 1951/1963, *Traité de stylistique française*, vol. 1-2, Genève: Librairie de l'Université Georg & Cie S.A.

BÂRLEA, Petre Gheorghe, 2013, *Limba română contemporană*, București: Editura „Muzeul Literaturii Române”.

BÂRLEA, Petre Gheorghe, 2000, *Introducere în studiul latinei creștine*, București: Editura „Grai și Suflet – Cultura Națională”.

BÂRLEA, Roxana-Magdalena, 2012, *Tehnici de cercetare în științele comunicării*, Cluj-Napoca: Editura „Casa Cărții de Știință”.

BEINHAUER, Werner, 1968, *El español coloquial*, segunda edición, Madrid: Editorial Gredos.

BYCK, Jacques, 1967, „Dezagreabilul ca mijloc de întărire”, in: *Studii și articole*, București: Editura Științifică, pp. 102-113.

BOSQUE, Ignacio (académico ponente), 2010, *Nueva gramática de la lengua española. Manual* (NGLE), Madrid: Espasa Libros, S. L. U.

BOSQUE, Ignacio; DEMONTE, Violeta, 1999, *Gramática descriptiva de la lengua española (GDLE)*, tomo 1-3, Madrid: Espasa.

BĂRĂESCU, Raluca, 2015, *Gradarea în limba română. Perspectivă istorică și tipologică*, București: Editura Muzeul Literaturii Române.

BRIZ GÓMEZ, Antonio, 1998, *El español coloquial en la conversación: esbozo de pragmalingüística*, Barcelona: Ariel.

CHARAUDEAU, Patrick, 1992, *Grammaire du sens et de l'expression*, Paris: Hachette Éducation.

CHOMSKY, NOAM, 1982, *Some Concepts and Consequences of the Theory of Government and Binding*, Cambridge, Massachusetts: MIT Press.

CIOMPEC, Georgeta, 1985, *Morfosintaxa adverbului românesc: sincronie și diacronie*, București: Editura Științifică și Enciclopedică.

COȘERIU, Eugenio, 1958, *Sincronía, diacronía e historia*, Montevideo: Universidad de la República.

CRYSTAL, David, 2010, *The Cambridge Encyclopedia of Language*, third edition, Cambridge: Cambridge University Press.

CUNIȚĂ, Alexandra, „Gradele de comparație”, in: Marius Sala (coord.), 1989, *Enciclopedia limbilor romanice*, București: Editura Științifică și Enciclopedică.

DENSUSIANU, Ovid, 1961, *Istoria limbii române*, vol. I, II, București: Editura Științifică.

GOUGENHEIM, Georges, 1963, *Système grammatical de la langue française*, Paris: Éditions d'Artrey.

GRANDGENT, Charles, 1991, *Introducción al latín vulgar*, traducción y anotación por Francisco de B. Moll, 5ª edición, Madrid: RAYCAR.

GUȚU, Dorina, 2007, *New Media*, București: Editura Tritonic.

GUȚU ROMALO, Valeria (coord.), 2005/2010, *Gramatica limbii române (GALR)*, I. *Enunțul*, București: Editura Academiei Române.

IONESCU, Raluca, 2004, „Valori superlative ale prefixoidelor în limba română actuală. Utilizări cu baze substantivale”, in: Gabriela Pană Dindelegan (coord.), 2004, *Tradiție și inovație în studiul limbii române, Actele celui de al 3-lea colocviu al catedrei de limba română*, 27-28 noiembrie 2003, București: Editura Universității din București, pp. 151-160.

IORDAN, Iorgu, 1962, *Lingvistica romanică: evoluție, curente, metode*, București: Editura Academiei Republicii Populare Române.

IORDAN, Iorgu, 1963, *Istoria limbii spaniole*, București: Editura Didactică și Pedagogică.

IORDAN, Iorgu; MANOLIU MANEA, Maria, 1965, *Introducere în lingvistica romanică*, București: Editura Didactică și Pedagogică.

IODAN, Iorgu; GUȚU ROMALO, Valeria; NICULESCU, Alexandru, 1967, *Structura morfologică a limbii române contemporane*, București: Editura Științifică.

IODAN, Iorgu; ROBU, Vladimir, 1978, *Limba română contemporană*, București: Editura Didactică și Pedagogică.

IRIMIA, Dumitru, 1999, *Introducere în stilistică*, Iași: Polirom.

KLEIBER, Georges, 2013, „À la recherche de l'intensité”, in: *Langue française*, n° 177, Paris: Larousse, pp. 63-76.

KRIEB-STOIAN, Silvia, 2004, „Operatori ai intensității maxime în româna actuală”, in: Gabriela Pană Dindelegan (coord.), 2004, *Tradiție și inovație în studiul limbii române, Actele celui de al 3-lea Colocviu al Catedrei de limba română (27-28 noiembrie 2003)*, București: Editura Universității din București.

KRIEB-STOIAN, Silvia, 2009, „Aproximarea cantitativă non-numerică. Expresii ale cantității mari în limba română”, in: Rodica Zafiu (coord.), 2009, *Limba română: teme actuale. Actele celui de-al 8-lea Colocviu al Catedrei de Limba Română, 5-6 decembrie 2008*, București: Editura Universității din București, pp. 133-142.

LAPESA, Rafael, 1981, *Historia de la lengua española*, Madrid: Editorial Gredos.

LÜDER, Elsa, 1996, *Procedee de gradație lingvistică*, Iași: Editura Universității „Al. I. Cuza”.

MANOLIU MANEA, Maria, 1971, *Gramatica comparată a limbilor romanice*, București: Editura Didactică și Pedagogică.

MEILLET, Antoine, 1938, *Linguistique historique et linguistique générale*, Paris: Librairie C. Klincksieck.

MENÉNDEZ PIDAL, Ramón, 1985, *Manual de gramática histórica española*, Madrid: Espasa-Calpe.

MIRANDA, José Alberto, 1994, *La formación de palabras en español*, Salamanca: Ediciones Colegio de España.

PANĂ DINDELEGAN, Gabriela, 1992, *Sintaxă și semantică: clase de cuvinte și forme gradabile cu dublă natură (adjectival, adverbul, prepoziția, forme verbale nepersonale)*, București: Tipografia Universității din București.

PANĂ DINDELEGAN, Gabriela (coord.), 2010/2016, *Gramatica de bază a limbii române* (GBLR), București: Editura Univers Enciclopedic.

SAPIR, Edward, 1951, *Selected Writings of Edward Sapir in Language, Culture and Personality*, editată de David G. Mandelbaum, Berkeley and Los Angeles: University of California Press.

SLAVE, Elena, 1991, *Metafora în limba română: comentarii și aplicații*, București: Editura Științifică.

STOICHIȚOIU-ICHIM, ADRIANA, 2006, *Creativitate lexicală în româna actuală*, București: Editura Universității din București.

ZAFIU, Rodica, 2001, *Diversitate stilistică în româna actuală*, București: Editura Universității din București.

ZAFIU, Rodica, 2002, „Mărci ale oralității în limbajul jurnalistic actual”, in: *Aspecte ale dinamicii limbii române*, București: Editura Universității din București, pp. 399-430.